

רשומות

הצעות חוק

14 בפברואר 1994

2250

ג' באדר התשנ"ד

עמוד

289 חוק-יסוד: חופש העיסוק (תיקון) (נוסח חלופי)

מתפרסמת בזה הצעת חוק מטעם הממשלה:

[774]

חוק-יסוד: חופש העיסוק (תיקון) (נוסח חלופי)*

החלפת סעיפים
1 ו-2

1. במקום סעיפים 1 ו-2 לחוק-יסוד: חופש העיסוק, יבוא:

1. חוק-יסוד זה, מטרתו להגן על חופש העיסוק כדי לעגן בחוק-יסוד את ערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית.

* בהתאם להודעתו מיום כ"ז בשבט התשנ"ד (8 בפברואר 1994) של שר המשפטים, בקריאה הראשונה בכנסת של הצעת חוק-יסוד: חופש העיסוק (תיקון), מוגש בזה נוסח, החוזר ומביא את הנוסח של הצעת חוק-יסוד: חופש העיסוק (תיקון), שפורסם בה"ח 2227, התשנ"ד, עמ' 129, בשילוב עם השינויים שעליהם החליטה הממשלה עקב הערותיו של כב' השופט א' ברק, המשנה לנשיא בית המשפט העליון.

¹ סי"ח התשנ"ב, עמ' 114.

- חופש העיסוק 2. כל אזרח או תושב של המדינה זכאי לעסוק בכל עיסוק, מקצוע או משלה יד.
- פגיעה בחופש העיסוק 2א. אין פוגעים בחופש העיסוק אלא בחוק או בתקנות מכוח הסמכה מפורשת בחוק, ההולמים את ערכיה של מדינת ישראל, שנועדו לתכלית ראויה, ובמידה שאינה עולה על הנדרש.
- תיקון סעיף 5 2. האמור בסעיף 5 לחוק-יסוד: חופש העיסוק, יסומן (א) ואחריו יבוא:
- "(ב) הוראת חוק הפוגעת בחופש העיסוק שלא בהתאם לסעיף 2א, לא תהא תקפה אלא אם כן נכללה בחוק שנתקבל ברוב של חברי הכנסת ונאמר בו במפורש שתקפו הוא על אף האמור בחוק-יסוד זה; תקפו של חוק כאמור יפקע שישה חודשים לאחר הבהירות לכנסת שתכהן אחרי זו שהוקקה אותו, זולת אם נקבע בו מועד מוקדם יותר."
- הוספת סעיף 5א 3. אחרי סעיף 5 לחוק-יסוד: חופש העיסוק, יבוא:
- "תחילתו של ביטול 5א. קבע בית משפט כי הוראה בחיקוק בטלה בשל היותה סותרת חוק-יסוד זה, תחול קביעתו לגבי מי שהיה צד להליך; קבע כך בית המשפט העליון, תחול קביעתו גם לגבי מי שלא היה צד להליך, ומיום פסק הדין, זולת אם הורה בית המשפט הוראה אחרת."
- החלפת סעיף 6 4. במקום סעיף 6 לחוק-יסוד: חופש העיסוק, יבוא:
- "הוראת שעה 6. הוראות חיקוק שפורסם לפני תחילתו של חוק-יסוד: חופש העיסוק (תיקון) והן עומדות בסתירה להוראותיו, יעמדו בתקפן עד תום שנתיים מיום תחילתו של אותו חוק-יסוד; ואולם פירושן של ההוראות האמורות ייעשה ברוח הוראות חוק-יסוד זה."

דברי הסבר

תחילת הביטול לכולי עלמא היא מיום מתן פסק הדין של בית המשפט העליון, זולת אם הורה הוראה אחרת לענין התחילה.

אשר לסעיף 4, מוצע ליתן תוקף להוראת חיקוק העומדת בסתירה להוראות חוק-היסוד המתוקן ושפורסם לפני תחילת התיקון, חאת עד תום שנתיים מיום תחילתו של התיקון. תקופה זו נועדה ליתן ארבה לתיקוני חקיקה שיסירו את הסתירה. הסדר זה מוצע במקום החצעה שבגרסה הקודמת, למתן תוקף למפרע להוראות התיקון של חוק-היסוד.

המבוא להצעת חוק-יסוד: חופש העיסוק (תיקון), אשר פורסם בח"ח 2227, התשנ"ד, עמ' 128, ודברי ההסבר לסעיפים 1 ו-2 שהובאו שם, יפים גם לנוסח המובא לעיל. סעיפים 1 ו-2 חוזרים על הנוסח שפורסם, בשינויים שאינם יורדים לעיקרי הדברים.

אשר לסעיף 3, מוצע - לענין קביעה שיפוטית שהוראה בחיקוק בטלה בשל היותה סותרת הוראה של חוק-יסוד: חופש העיסוק - להבחין בין קביעת בית משפט בערכאה ראשונה לבין קביעה של בית המשפט העליון. קביעה של בית המשפט העליון היא לכולי עלמא, בעוד שקביעתה של ערכאה אחרת היא לצדדים להליך בלבד.